

Mødet den 10. Oktbr. 1918.

1. (J. Nr. 446—1918). Skrivelse af 3. Oktbr. 1918 fra Indenrigsministeriet vedrørende et Spørgsmaal om **Huslejenævnenes Kompetence**, saalydende:

»I det med Amtets Skrivelse af 17. f. M. tilbagefulgte Andragende har Cigarfabrikant H. Gregersen af Aarhus (Nørregade 8—10) anholdt om en Udtalelse herfra i Anledning af, at Aarhus Forretningslokalenævn ikke har ment, at have Hjemmel til uanset modsat kontraktmæssig Bestemmelse at tillade Andrageren at fremleje de af ham lejede Forretningslokaler.

I denne Anledning skulde man til Efterretning og videre Bekendtgørelse tjenstlig melde, at Ministeriet med Amtet er enigt i, at Huslejenævnet ikke vil være kompetent til at give den af Andrageren ansøgte Tilladelse.«

Toges til Efterretning.

2. (J. Nr. 121—1918). Skrivelse af 3. Oktbr. 1918 fra Indenrigsministeriet om, at der for **Patienter eller Personale fra et militært Sygehus, som for andre Sygdomme end epidemiske indlægges til Behandling paa et kommunalt Sygehus**, indenfor hvis Distrikt vedkommende militære Sygehus er beliggende, vil være at betale samme Takster som for indenbyes Patienter.

Toges til Efterretning.

3. (J. Nr. 436---1918). Meddelelse fra Amtslægen om, at **Pavillon C paa Marselisborg Hospital** ikke kan benyttes til Husvildeafdeling, fordi den skal holdes rede til øjeblikkelig Brug som Isoleringslokale.

P. P e t e r s e n vilde benytte Lejligheden til at meddele, at der manglede Husly til 55 Familier, selv efter at alle tidligere benyttede Rum i Skolerne var taget i Brug. Ved at benytte Skoler, hvor de Husvilde og Børnene vilde faa samme Indgang, kunde der skaffes 40 Rum, og Udvalget for Bygninger og Inventar ønskede nu at høre, om Skoleudvalget kunde tillade denne Ordning, eller det hellere vilde stille en hel Skole til Disposition for de Husvilde.

J a k o b J e n s e n var glad ved at høre, at Hr. P. Petersen nu var klar over, at der skulde skaffes Plads. Dette gav Haab om, at Hr. P. Petersen snart vilde gaa med til, at der blev bygget det fornødne Antal kommunale Beboelseshuse. Det af Hr. P. Petersen fremdragne Spørgsmaal vedrørte egentlig Skolekommissionen, da det var Undervisningen, det gik ud over, men for sit Vedkommende vilde Taleren mene, at man hellere maatte stille en hel Skole til Disposition end lade Skolebørnene og de Husvilde have samme Indgang.

N. J o h. L a u r s e n vilde ikke gerne være med til at tage Ansvar for at lade Skolebørnene og de Husvilde benytte samme Indgang og Trapper. Mange af de Husvilde var Vandaler, som gjorde deres bedste for at ødelægge det mest mulige. Hvad der kunde slaas i Stykker, det slog de i Stykker, de stoppede omhyggeligt Nedløbsrørene, hvis det var muligt, og deres Forhold i Gaarden med Hensyn til Svineri trodsede enhver Beskrivelse. Det vilde derfor være en Ulykke for

Børnene, hvis de skulde have samme Indgang som de Husvilde. Naturligvis vilde det være slemt at lukke en hel Skole, men baade i økonomisk, pædagogisk og hygiejnisk Henseende vilde det dog være langt at foretrække for den anden Ordning, og man vilde desuden begrænse Evnen til at slaa i Stykker og lave Svineri til en enkelt Skole.

P. P e t e r s e n maatte have bestemt Besked om, hvilken Ordning der skulde træffes, da det jo var Flyttedag næste Tirsdag. Nørrebro Skole vilde sikker være den letteste at rømme, da der ikke i den som i andre Skoler var Handelsskoler eller Aftenskoler.

J a k o b J e n s e n troede sikkert, at Skolekommissionen og Skoleudvalget vilde kunne give Besked Fredag. Selv om Børnene ingen Undervisning skulde faa, vilde det være bedre at lukke en Skole end at lade Børnene og de Husvilde faa samme Indgang.

Toges til Efterretning.

4. (J. Nr. 448—1918). Indstilling fra Sygehusudvalget om at søge Approbation paa følgende **Tillæg til Regulativet for Sygehusene:**

»Ambulant Behandling i den pneumatiske Klokke betales med 2 Kr. pr. Behandling. For Patienter i Aarhus Kommune, der er Medlemmer af statsanerkendte Sygekasser, fastsættes Betalingen til Halvdelen.«

Inestillingen vedtoges.

5. (J. Nr. 381—1918). Henstilling fra en Kreds af Borgere om, at **Borgeradressen vedrørende Bispetorvet** maa blive taget op til fornyet Behandling.

Toges til Efterretning.

6. (J. Nr. 315—1918). Fra Kæmneren forelaa føl-

gende Indstilling om uerholdelige Skatter og Afgifter:

»Herved tillader jeg mig at fremsende Indstilling over uerholdelige Skatter og Afgifter, nemlig:

1. Kommuneskat og Kirkebidrag for Aaret
 1917—18 248968 Kr. 05 Øre
 1916—17 13476 » 69 »
 1915—16 302 » 18 »
 (En statistisk Fremstilling for Aaret 1917—18 medfølger).

2. Erhvervsskat for Aaret
 1917—18 2073 Kr. 18 Øre
 1916—17 269 » 18 »
 1915—16 574 » 98 »

3. Kommuneskat for Aktieselskaber for Aaret
 1916—17 til Beløb ialt 171 Kr. 11 Øre

4. Kommunens Tillægsskat for Aaret

1916—17;

Personlig Skat 3210 Kr. 32 Ø.

Erhvervsskat . 3 » 07 »

Skat af Aktie-

selskaber..... 70 « 37 » 3283 Kr. 76 Ø.

1915—16:

Personlig Skat 1042 Kr. 62 Ø.

Erhvervsskat . 30 » 22 »

Skat af Aktie-

selskaber..... 140 » 64 » 1213 Kr. 48 Ø.

5. Kommuneskat (Formue og Lejlighedsskat for Aaret

1917—18 hos Landliggere til Beløb ialt
 15490 Kr. 53 Øre.«

Den statistiske Fremstilling for Aaret 1917—18 var saalydende:

»Det for Regnskabsaaret 1917—18 uerholdelige Skattebeløb 248968 Kr. og 09 Øre hidrører fra, at

1279	Skatteydere ere fraflyttet Kommunen før 1. April 1917	87441 Kr. 37 Ø.
1664	Skatteydere ere fraflyttet Kommunen i Aarets Løb efter at have betalt del- vis Skat	116475 » 37 »
102	Skatteydere ere døde i Aarets Løb	7840 » 17 »
276	Skatteydere ere indkaldte som Soldat.	11114 » 65 »
558	Skatteydere have Fog- dens Attest for intet at eje.	17826 » 28 »
94	Skatteydere nyde Fattig- hjælp	2403 » 74 »
55	Skatteydere nyde Alder- domsunderstøttelse	1039 » 50 »
152	Skatteydere bortfalder af anden Grund, navnlig fordi de og deres Fami- lie have haft Bopæl paa to Steder, hvorfor Skat- ten her til Kommunen delvis bortfalder.	4827 » 01 »

4180 Skatteydere Ialt 248968 Kr. 09 Ø.«

Fra Udvalget for Revision af Skatterestancer forelaa Indstilling om, at de anførte Beløb afskrives som uerholdelige.

Indstillingen vedtoges.

- 7, (J. Nr. 447—1918). Indstilling fra Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse om **Fastsættelse af Grænserne for Marselisborg Skoles Areal.**

Jakob Jensen forelagde Indstillingen, som gik ud paa at tillægge Marselisborg Skole et nærmere angivet Areal ved Marselisborg Tværvej.

Indstillingen vedtoges.

8. (J. Nr. 449—1918). Indstilling fra Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse om **Afholdelse af Konkurrence angaaende Tilvejebringelse af Planer for Gadeanlæg Nord for Byen.**

Møller meddelte, at Udvalget i nogle Møder havde beskæftiget sig med Spørgsmaalet om Gadeanlæg og Bebyggelse i den nordre Del af Byen og var enedes om, at man vilde opnaa det bedste Resultat ved en Konkurrence, og for en saadan havde Stadsingeniøren nu udarbejdet den foreløbige Plan. Hvis Byraadet sluttede sig til Udvalget, ønskede dette Bemyndigelse til at anmode Akademisk Arkitektforening og Dansk Ingeniørforening om at være behjælpelig med Udarbejdelsen af Programmet og Bedømmelsen af Projekterne. For at faa de dygtigste Folk til at deltage i Konkurrencen vilde Udvalget foreslaa at ansætte Præmierne til 5000 Kr., 3500 Kr. og 2000 Kr.

Indstillingen vedtoges.

9. (J. Nr. 344—1918). Indstilling fra Byggeudvalget om Approbation paa **Plan for Bebyggelse af Arealet mellem de Mezas Vej, Chr. Kiers Plads og Trepkaskgade samt om, at Opførelsen af de 6 Ejendomme mod Trepkaskgade straks paabegyndes** og der til dette Øjemed stilles et Beløb af ca. 375000 Kr. til Udvalgets Raadighed

Jakob Jensen forelagde Indstillingen og oplyste, at der paa hele det nævnte Areal var Plads til 11—12 Huse.

Formanden ansaa det for rigtigst, at Spørgsmaalet om Beløbets Tilvejebringelse blev henvist til Budgetudvalget.

Indstillingen vedtoges. Med Hensyn til Beløbets Tilvejebringelse henvistes Sagen til Budgetudvalget.

10. (J. Nr. 455—1918). Fra Byggeudvalget forelaa følgende Indstilling om, at **Arealer i Karreen mellem de Mezas Vej, Vejlegade og Boulevarden stilles til Raadighed til Opførelse af Beboelseshuse:**

»Da Bolignøden stadig er trykkende, og det private Initiativ vedblivende holder sig tilbage, indstiller Udvalget, at man fortsætter med Opførelsen af Beboelseshuse ved kommunal Foranstaltning. Man foreslaar derfor, at der af Karreen mellem de Mezas Vej, Vejlegade og Boulevarden foruden den allerede vedtagne Bebyggelse mod de Mezas Vej yderligere overlades Udvalget Arealer til Opførelse af de paa medfølgende Plan viste Bygninger paa Hjørnet af sidstnævnte Vej og Boulevarden samt Hjørnet af Boulevarden og Vejlegade tilligemed de 4 Ejendomme i denne Gade.

For saa vidt denne Indstilling vedtages, anmoder man om Bemyndigelse til at træffe fornøden Aftale med Arkitekten om Planernes Udarbejdelse og Bygningernes Opførelse, idet man vil anse det for rettest, at Arbejdet overdrages Arkitekt Høeg Hansen, der har udarbejdet de allerede af Byraadet vedtagne foreløbige Planer og forestaar Bebyggelsen ved de Mezas Vej.«

J a k o b J e n s e n forelagde Indstillingen, idet han oplyste, at den langt overvejende Del af Lejlighederne vilde blive paa 2 og 3 Værelser, og at der i Øjeblikket var 172 Lejligheder under Opførelse.

Indstillingen vedtoges.

11. (J. Nr. 376—1918). Forslag fra den socialdemokratiske Byraadsgruppe om **Beslutning i Henhold til § 19 i Huslejeloven** om Fremleje af Beboelseslejligheder.

Christensen udtalte, at Forslaget fremkom som Følge af de vanskelige Boligforhold. Man havde Brug for de flest mulige Lejligheder, og der vilde næppe risikeres noget ved at lade § 19 træde i Kraft her i Kommunen.

Møller troede ikke, at Sagen vilde faa nogen reel Betydning, men Beslutningen vilde bevirke, at Ejeren vilde blive sat udenfor, idet Nævnet kunde bestemme, at en Lejlighed kunde lejes ud til en Familie til foruden den egentlige Lejer. Et saadant Forhold kunde Ejeren ikke være tjent med, selv om Nævnet kunde tilstaa ham nogen Erstatning. Ejer og Lejer maatte selv ordne den Slags Forhold. Taleren vilde fraraade at vedtage Forslaget.

Christensen kunde ikke forstaa Hr. Møllers Standpunkt, da Hr. Møller jo dog havde anbefalet og stemt for Loven. Den væsentligste Betydning vilde Anvendelsen af § 19 utvivlsomt faa, naar en Ejer stillede sig uvilligt overfor en Lejer, som fraflyttede Byen, ved at nægte denne Tilladelse til at udleje Lejligheden for den resterende Del af Lejetiden. Fra den Side, Hr. Møller tilhørte, havde man i sin Tid lagt megen Vægt paa Fremleje, ja man havde endog indført et Præmiesystem, og Hr. P. Petersen havde ment, at Kommunen vilde spare 150000 Kr., hvis der blot kunde skaffes 30 Lejligheder ved Fremleje, men nu stillede man sig fra den Side ganske modsat, uagtet Bestemmelsen ikke hidtil havde generet Grundejerne.

M i k a e l J o h a n s e n vilde meget fraraade Vedtagelsen, ikke fordi han troede, at Sagen vilde faa stor Betydning i praktisk Henseende, men fordi man ved at anvende § 19 vilde gøre Grundejerne ude af Raadighed over deres Ejendomme. Da samtlige tilstedeværende Medlemmer af Huslejenævnet skulde stemme for Tilladelse til Fremleje, vilde Paragraffen som tidligere bemærket næppe faa synderlig Betydning, men Grundejerne var heller ikke tjent med disse Fremlejere, som i Regelen tog en ganske ublu Leje. Efter Talerens Mening vilde det være ganske uværdigt for Byraadet at vedtage Forslaget.

S i m o n s e n troede heller ikke, at Sagen vilde faa stor reel Betydning, men han kunde ikke erkende, at § 19 vilde sætte Ejerne ud af Spillet, idet det var Huslejenævnene, som skulde afgøre, om et Fremlejeforhold kunde etableres, og Huslejenævnene jo efter den ny Lov var sammensat mere i Grundejernens Favør end efter den tidligere Lov. Som Nævnene nu var sammensat, behøvede Grundejerne sikkert ikke at frygte for Overgreb.

B r ø n d u m anbefalede at vedtage Forslaget. Tiden havde vist, at det vilde medføre højst uheldige Forhold, hvis Ejer og Lejer selv kunde ordne deres indbyrdes Forhold. Lejerne var selvfølgelig ikke bedre Mennesker end Ejerne, men det vilde have set forfærdeligt ud for Lejerne, hvis der ikke var blevet grebet ind, og Huslejenævnene havde endda vist sig meget lemfældige overfor Ejernes Krav om Forhøjelse af Huslejen. Alene det, at alle Lejligheder var lejet ud, var meget gunstigt for Ejerne. Kunde man blot faa Bolig til nogle faa Mennesker ved Hjælp af Fremleje, vilde det opveje alle Betænkeligheder. Da Huslejenævnet skulde fastsætte Lejens Størrelse, kunde der selv-

følgelig ikke blive Tale om nogen Udbytning, saaledes som Hr. Mikael Johansen syntes at mene, og da alle Medlemmer af Nævnet skulde være enige, for at Fremleje kunde ske, havde Grundejerne fuld Betryggelse for, at Misbrug ikke vilde ske. Aarsagen til, at Grundejerne var saa meget imod, at § 19 blev bragt i Anvendelse, var, at de gerne vilde gøre en Lejlighed fri, fordi de saa lettere kunde sælge Ejendommene med stor Fortjeneste. Denne Trafik bevirkede imidlertid, at adskillige Lejligheder blev optaget af tilflyttede Folk, og at Kommunen maatte bygge Huse og Baraker. At det var nødvendigt at lade § 19 blive gældende her i Byen fremgik tydeligt deraf, at en Grundejer havde drevet det saa vidt, at han havde nægtet en Familie at tage en Datter, som var blevet Enke, hjem at bo. Naar saadan noget kunde ske, var det paa Tide, der blev grebet ind.

N. J o h. L a u r s e n syntes, man burde vente med at træffe Beslutningen, til der forelaa et Tilfælde, hvor Fremleje ønskedes. Sammenligningen med den forrige Vedtagelse passede ikke, da der tidligere skulde være Overenskomst mellem Ejere og Lejer.

S ø r e n P e t e r s e n kunde anbefale Forslaget, fordi han troede, at Anvendelsen af § 19 noget vilde afhjælpe Bolignøden. Det havde vist sig, naar en Familie flyttede fra Byen, at Ejeren forlangte Leje til Flyttedag og lod Lejligheden staa ledig, men bedre vilde det naturligvis være, at Lejeren fik Lov til Fremleje, saa Lejligheden kunde blive benyttet. Man vilde næppe berøve Grundejerne nogen Rettighed ved at gennemføre Forslaget, men skulde de miste en lille Rettighed, havde Taleren iøvrigt intet derimod, da det var dem, der efter Lejekontrakten havde alle Rettighederne, men

Lejerne alle Pligterne. Lejekontrakterne vrimlede formelig med Paabud og Forbud for Lejeren, ja i en Kontrakt var der endog en Bestemmelse, hvorefter det var forbudt Lejeren at gaa med Tøjsko paa Trapperne Taleren troede ikke, at de, der søgte Lov til Fremleje, var Folk af den Kaliber, som Hr. N. Joh. Laursen havde talt om boede i Skolerne. Forøvrigt var disse Folk sikkert heller ikke saa slemme, som Hr. N. Joh. Laursen havde skildret dem. Taleren troede ikke, at Huslejen vilde blive skruet op, fordi Fremleje blev tilladt. Det var ikke Lejerne, men Grundejerne, der skruede Lejen op. Taleren kendte Eksempel paa, at en Grundejer tog 8 Kr. om Ugen i Leje for et Loftsværelse.

Møller troede, man vilde komme lige saa langt ad Frivillighedens Vej som ved at sætte § 19 i Kraft. Forøvrigt vilde Huslejenævnene næppe tillade Fremleje, hvis Ejer og Lejer ikke var enige.

Jakob Jensen bemærkede, at man var slem ved de stakkels Husejere, uagtet de fleste af Raadets Medlemmer selv ejede Ejendom. Grundejernens Udgifter steg stadigt efter stor Maalestok, saa der var intet at sige til, at de forlangte nogen Stigning i Lejeafgifterne, men selvfølgelig maatte der være Rimelighed i deres Fordringer. Taleren havde de samme Betænkeligheder, som da Sagen sidst blev behandlet, men vilde dog denne Gang anbefale, at man vedtog at anvende § 19, fordi det var den eneste Vej til at faa de Lejligheder benyttede, som blev fraflyttede inde i Lejetiden, og fordi de Herrer P. Petersen og Søren Petersen, som henholdsvis forrige Gang og denne Gang havde talt saa varmt for Fremleje, nu som Medlemmer af Udvalget for Bygninger og Inventar havde 86 Lejligheder at leje ud og derfor kunde prak-

tisere deres Tanker ved at leje hver Lejlighed ud til 2 Familier. En Del af Raadets Medlemmer havde store Lejligheder, saa man vilde vel sagtens snart se, at de lejede noget af deres Lejlighed ud, for man maatte selvfølgelig handle saaledes, som man forlangte andre skulde handle.

Christensen bemærkede, at man kunde ikke vente med Vedtagelsen, til der forelaa et Tilfælde, idet Folk saa slet ikke vilde komme ind paa Tanken om Fremleje.

Brammer syntes, at Boligsituationen var blevet tilstrækkeligt belyst i dette Møde til at retfærdiggøre Anvendelsen af § 19. Naar det var kommet saa vidt, at man var nødt til at lukke en hel Skole for at skaffe Folk Tag over Hovedet, maatte Betænkeligheder som de anførte ganske forsvinde. Grundejerne var iøvrigt tilstrækkeligt betryggede ved Huslejeloven. Man vilde næppe indvinde ret meget ved Fremleje, men nogle Lejligheder vilde man nok faa, og enhver Lejlighed var af Værdi. Taleren vilde derfor anbefale og stemme for Forslaget.

N. Joh. Larsen vilde henstille til Hr. Søren Petersen selv at undersøge Forholdet i Skolerne, saa vilde han erfare, at Taleren ikke havde brugt for stærke Udtryk.

Mikael Johansen var af Hr. Jakob Jensens Udtalelser blevet fristet til at stemme for Forslaget, men vilde dog af moralske Grunde stemme imod. Naar Forslaget var vedtaget, hvad det vel nok blev, ventede Taleren, at de, der nu anbefalede Fremleje, vilde stille deres Lejligheder til Raadighed for Husvilde. Hvis en Grundejer forlangte 8 Kr. om Ugen for et Loftsværelse eller nægtede en Familie at lade en Datter bo hos sig, burde Navnene paa de paagældende nævnes.

Valdemar Petersen bemærkede, at der skulde være Rimelighed i alt. Naar der blev givet Dyrtidshjælp, kunde det ikke forlanges, at Føde, Bolig og Brændsel skulde være lige saa billigt som tidligere. Det var heldigt, at Huslejenævnene saa mere forstaaende paa Forholdene end de Herrer Mikael Johansen eller Søren Petersen, for ellers saa det galt ud. Iøvrigt havde man næppe stor Tillid til de Huslejenævn, man lige havde valgt, hvis man ikke turde give dem den Myndighed, der var Tale om. Ret meget mere end 10—20 Tilfælde vilde der sikkert ikke komme. Det var aldeles ikke Meningen, at Lejlighederne skulde lejes ud til flere Familier. Hensigten var at aabne Adgang til, at enlige Personer kunde komme til at bo hos en Slægtning eller Bekendt.

Marthin Pedersen hævdede, at man maatte bruge alle Midler til at skaffe Boliger, naar der var saa stor Bolignød, som Tilfældet var. I Øjeblikket havde adskillige Lejere Fremleje, men det vilde ophøre til Flyttedag, hvis § 19 ikke blev gældende for Aarhus. Tilfældet med den Grundejer, som havde nægtet en Lejer at tage en Datter med et Par Børn hjem, var fra Montanagade. Det var rigtigt, at Grundejernes Udgifter var steget, men Lejen var ogsaa steget, og de 90 % af Grundejerne havde sikkert faaet rigelig Dækning for deres Merudgifter. Den enorme Ejendomshandel viste, at Grundejerne ingen Vanskelighed havde ved at faa en god Betaling for deres Lejligheder.

Vedtoges med 12 Stemmer.

12. (J. Nr. 394—1918). Andragende fra 5 Villaejere ved Strandvejen om **Køb af nogle Arealer bag deres Villagrunde.**

Formanden erindrede om, at man for nogle Aar siden havde solgt Arealerne bag de

sydligste Villaer ved Strandvejen til Villaejerne til Sammenlægning med deres Grunde og sat Prisen til 2¹/₂ Kr. □ Alen. De nordligste 5 Ejere vilde nu købe de tilsvarende Arealer bag deres Grunde, og Skovudvalget ansaa det for rigtigst at gaa frem paa samme Maade som ved det tidligere Salg. Udvalget var altsaa enig om, at Arealerne kunde sælges, men medens Taleren mente, at Spørgsmaalet om Prisen burde henvises til Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse, vilde Hr. Mikael Johansen have, at Skovudvalget selv skulde afgøre Prisspørgsmaalet. Endelig fandt Hr. Simonsen, at den gamle Kæmpehøj, som fandtes paa et af de omhandlede Arealer ikke maatte sløjfes, hvorfor vedkommende Køber skulde forpligtes til at lade Højen blive staaende. Med Hensyn til Bevoksningen var Udvalget enig i, at det ved Servitut skulde paalægges Køberne ikke at fælde noget Træ uden Byraadets Samtykke. Sluttelig gentog Taleren sit Forslag, som gik ud paa, at Arealerne sælges, og at Prisspørgsmaalet henvises til Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse.

Simonsen bemærkede, at Salget kun var en Fortsættelse af det tidligere Salg. Ved dette var Prisen blevet sat til 2¹/₂ Kr. pr. □ Alen, men denne Pris syntes at være vel lav nu, 3 Kr. pr. □ Alen var næppe for meget. Taleren havde intet imod, at det blev overladt til Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse at fastsætte Prisen. Taleren var imod at tillade Sløjfning af Kæmpehøjen, fordi der stod flere ret store Træer paa denne, og Sløjfning derfor vilde forandre Landskabets Karakter.

Mikael Johansen fandt det givet, at baade Grunden og Træerne var blevet dyrere siden

det forrige Salg, og at Prisen derfor denne Gang maatte sættes noget højere. Skovudvalget var imidlertid fuldt ud kompetent til selv at fastsætte Prisen, saa der var ingen Anledning til at henvise denne Side af Sagen til Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse. Taleren havde ikke overdreven Tillid til dette Udvalg, specielt ikke til dets Formand, og han skulde motivere Grundene dertil. For ganske kort Tid siden havde Udvalget forhandlet med Ejerne af Frichs Grunde ved Søndergade, og man var enedes om en Indrykning paa 1,2 m, en Indrykning som iøvrigt næppe vilde blive til Pryd for Gaden, men et Par Dage efter havde Udvalgets Formand mødt en af Ejerne, Konsul Drescher, og overfor ham haanet Ejerne, fordi de havde ladet sig trække saa langt.

Formanden vilde advare imod at komme for langt fra Sagen.

Mikael Johansen maatte have Lov til at motivere, hvorfor han ikke ønskede, at Spørgsmaalet om Prisen skulde henvises til Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse. Hr. Møller havde sagt til Konsul Drescher, at hvis man havde fastholdt en Indrykning paa kun 1 m, vilde Udvalget gerne være gaaet ind paa det. Efter Talerens Mening var det ganske uværdigt for baade Udvalget og Kommunen saaledes at høre og sjakre. Udvalget købte som Regel meget dyrt og solgte for billigt, saa det var ganske umuligt at have Tillid til det. Ved Købet af Marie Mølle havde man saaledes givet en altfor stor Pris, medens man ved Salget af Kasernen og af Grundene til Trælasthandelen og Sodafabrikkerne havde solgt altfor billigt. Det naturligste vilde være, at Skovudvalget fastsatte Prisen for de Arealer, der nu var Tale om, men havde Byraadet i saa Henseende

ikke Tillid til dette Udvalg, kunde man sige det, Taleren skulde i hvert Fald saa gerne trække sig tilbage.

Jakob Jensen erindrede om, at det i sin Tid, da man solgte Villagrundene ved Strandvejen havde vist sig, at Grundene var for dybe, hvorfor man beplantede den bageste Del af Arealerne. Det var disse, der nu var Tale om at sælge tilbage. Hvis man besluttede sig til at sælge Arealerne, burde Køberen have Lov til at gøre ved Kæmpehøjen, hvad han vilde.

Brammer kunde ikke anbefale, at man bortsolgte mere af »Friheden«. Denne var en smuk Skov, som det var skandaløst at sælge bort af. Det var forkert, at der allerede var solgt noget af Skoven. Selv Medlemmerne af Skovudvalget var klar over, at man var inde paa noget forkert, ellers vilde de jo næppe foreslaa, at man ved Servitut skulde forpligte Køberne til at lade Træerne blive staaende. Det højeste, man burde gaa med til, var at leje Arealerne ud for 99 Aar.

Møller vilde henstille til Hr. Simonsen at tage sit Forslag vedrørende Kæmpehøjen tilbage. Kæmpehøjen havde vist ingen historisk Fortid, men den blev nu til stor Gene for de omboende benyttet som Legeplads af Børnene. De Træer, som stod paa Højen, havde ikke megen Betydning. Det var naturligvis kedeligt, at Hr. Mikael Johansen ikke havde Tillid til Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse specielt ikke til dets Formand, men paa den anden Side ønskede Udvalget næppe at appellere til Hr. Mikael Johansens Tillid, Taleren gjorde det i hvert Fald ikke. Selvfølgelig var Samtalen om Indrykningen paa Søndergade ikke foregaaet saaledes, som Hr. Mikael Johansen havde fremstillet det, men iøvrigt

skulde Taleren ikke følge Hr. Johansen i at bringe private Samtaler ind i Byraadet. Det var underligt at høre, at Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse skulde sælge for billigt, da Køberne ellers var ganske paa det rene med, at Udvalget solgte for dyrt. Man havde jo ogsaa Eksempler paa, at Byraadet havde ment, at der burde sælges billigere, end Udvalget foreslog. I mange Aar havde det været Skik, at Salg af Grunde til Sammenlægning med andre Grunde hørte ind under Udvalget for Byens Udvidelse. Dette havde iøvrigt allerede talt om Prisen for de nu omhandlede Arealer, og antagelig vilde det anse en Pris af 3 Kr. pr. □ Alen for passende.

Brøndum vilde stemme imod, at man solgte af Skoven. Efter Hr. Jakob Jensens Forklaring havde Køberne i sin Tid Grund nok, saa der var ingen Grund til at imødekomme dem nu, fordi de nu var bedre stillede og havde Raad til at købe noget mere. I det hele taget var der ingen som helst Grund til at lade noget af Skoven gaa over i privat Besiddelse. Der var allerede gaaet et antageligt Stykke af Skoven til Stadionanlægget, nu burde der ikke skæres mere fra. Da Taleren var en bestemt Modstander af Salget, vilde han helst være fri for at være med til at fastsætte Prisen.

Simonsen gik kun med til Salget, fordi de tilsvarende Arealer længere Syd paa tidligere var blevet solgt, og fordi det dengang var en ren Tilfældighed, at de nu omhandlede Arealer ikke ogsaa blev solgt. Den største Del af Arealet, hørte i Grunden slet ikke til Skoven. Det var fuldt forsvarligt at sælge Arealet, men vilde man hellere leje det ud i 99 Aar, skulde Taleren hellere end gerne gaa med dertil. Hvis Kæmpehøjen blev

staaende, vilde Landskabets Karakter absolut ikke blive forandret, selv om Arealet blev tillagt Villa-grundene.

M i k a e l J o h a n s e n var for saa vidt enig med Hr. Brammer. Ogsaa med Hensyn til Stadion var der noget, der ikke var rigtigt. Efter den stedfundne Diskussion saa Taleren hellere, at man lejede Arealet ud paa 99 Aar.

C h r i s t e n s e n saa nødigt, at der blev solgt noget af Skoven, men mente, at man maatte tage Konsekvensen af det tidligere Salg. Højens Sløjfning burde ikke tillades, da det vilde medføre, at der blev en bar Plads det paagældende Sted. Hvis Prisen blev sat til 3 Kr., og Højen blev liggende, kunde Taleren tiltræde Salget.

B r a m m e r haabede, at denne Diskussion vilde føre til, at man aldrig mere vilde tænke paa at sælge noget af »Friheden«. Det var sikkert at drive det for vidt, naar man for at være konsekvent gik imod sin Overbevisning.

B r ø n d u m bemærkede overfor Hr. Simonsen, at selv om man havde begaaet en Fejl tidligere, var der ingen Grund til at gentage den. Kunde der ikke blive Flertal for at forkaste Salget, vilde Taleren stemme for at leje Arealet ud for 99 Aar eller kortere Tid.

F o r m a n d e n vilde selvfølgelig helst, at man bevarede Idyllen i Skoven, men Erfaringen viste, at man den ene Gang efter den anden blev tvunget af de praktiske Krav til at gribe ind i Idyllen. Det var en ren Bagatel, som slet ikke vilde bemærkes, der nu var Tale om. Skovudvalget havde aldeles ikke nogen daarlig Samvittighed, saaledes som Hr. Brammer syntes at mene, fordi Udvalget ved Servitut vilde bevare Træerne. Lignende Bestemmelser var i sin Tid givet for Træerne i

Louisenhøjs Have. Taleren vilde gerne have, at alle Spørgsmaal om Priser paa Byens Grunde blev henvist til Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse.

Simonsen kunde aldeles ikke erkende, at han havde begaaet en Fejl ved i sin Tid at have gaaet med til det tidligere Salg.

Brammer skulde gerne indrømme, at man maatte bøje sig for de praktiske Krav. Derfor var man ogsaa gaaet med til Stadion, men det var ingen Nødvendighed, at Villaejerne ved Strandvejen fik større Have.

Formandens Forslag vedtoges.

13. (J. Nr. 112—1918). Indstilling fra Lønudvalget om, at **det yderligere Dyrtidstillæg til Kommunens løse Arbejdere** fastsættes til 12 Øre pr. Time fra 5. August 1918 at regne.

Møller forelagde Indstillingen, idet han oplyste, at Arbejderne havde erklæret sig tilfreds med Ordningen. Det var den saakaldte August-regulering, der gennemførtes, men hermed var ikke sagt, at man erkendte at være bundet til det, som Arbejdsgiverforeningen og De samvirkende Fagforbund enedes om.

Indstillingen vedtoges.

14. (J. Nr. 443—1918). Fra Brandkommissionen forelaa følgende Indstilling om Bevilling til **Indretning af et tidssvarende Brandalarmeringsanlæg:**

»Under Brandkommissionens Bestræbelser for at bringe Aarhus Brandvæsens Slukningsredskaber i god og tidssvarende Form, er der i de sidste 2 a 3 Aar af Aarhus Kommane anskaffet en Automobilsprøjte fuldt monteret til 38000 Kr., 1 Automobil-Redskabs- og Mandskabsvogn til 12000 Kr., 30 Stk. 104 m/m

Brandhaner med Opsætning 16000 Kr. Ialt er saaledes anskaffet Slukningsmateriel for 66000 Kr.

Herforuden har der paa Brandvæsenets Budget de sidste Par Aar været opført et Beløb paa 30000 Kr. til et tidssvarende Brandalarmeringsanlæg, men da Krigen har vanskeliggjort at fremskaffe gode og brugelige Materialier, og Prisen har forekommet at være urimelig høj, har Kommissionen stadig afventet Krigens Afslutning, forinden Bestemmelse — denne Anskaffelse angaaende — endelig kunde tages.

Kommissionen er imidlertid kommen til den Opfattelse, at Prisen ikke vil gaa nævneværdigt ned i flere Aar efter Krigens Ophør, og da det Firma, som skal levere Anlægget, kan garantere fuldt ud lige saa gode Materialier som før Krigen, vil man atter optage Sagen om denne Anskaffelse, eftersom man ikke vedblivende kan forsvare at lade en By som Aarhus henligge uden at være i Besiddelse af et paalideligt virkende Brandalarmeringsanlæg.

Man har indhentet Tilbud paa et saadant Alarmeringsanlæg fuldstændigt monteret og indrettet med de mest tidssvarende Anordninger, og Prisen paa dette er 75000 Kr. med Udsigt til inden 15. Oktober d. A. at stige 25 % altsaa til 93750 Kr.

Da Kommissionen formentlig ikke kan forvente at faa dette gennemført med Kommunens Midler uden Tilskud fra anden Side, tillader man sig herved at anmode det ærede Byraad om ved Henvendelse til Købstædernes almindelige Brandforsikringsselskab at søge indhentet Tilsagn om et yderligere Tilskud af 25000 Kr. udover det allerede tilsagte 30000 Kr.s Tilskud

til Anskaffelse og Forbedring af Brandslukningsredskaber, altsaa ialt et Tilskud af 55000 Kr.

Under Forudsætning af, at Købstædernes almindelige Brandforsikringsselskab velvilligst indgaar paa at yde ovennævnte Tilskud af 55000 Kr., vil Kommunen saaledes kun komme til at udrede de resterende 20000 Kr., dersom Bestillingen kan indgaa til Firmaet inden 15. Oktober d. A., i modsat Fald vil denne Sum komme op paa 38750 Kr.

Yderligere skal man oplyse, at saa hurtigt Forholdene tillade det, vil det blive nødvendigt at forandre Brandvæsenets Elektroautomobil-Redningsstige til en anden og bedre Fremdrivningskraft eller, skulde dette blive for omfattende, eventuelt anskaffe en anden Redningsstige, eftersom den nuværende tillige er for kort. Dette Forhold har man tidligere gjort nærmere Rede i Skrivelse til Byraadet af 30. Juli 1916.

Omforandringen af Redningsstien eller en eventuel Nyanskaffelse kan sikkert ikke sættes under 40000 Kr., og dette Beløb sammenlagt med alt forärført vil andrage en Sum af henholdsvis 181000 Kr. à 200000 Kr.«

S i m o n s e n forelagde og gennemgik Indstillingen samt omtalte nærmere Brandvæsenets Udvikling i de senere Aar. Det nu ønskede Alarmeringsapparat havde som nævnt længe staaet paa Dagsordenen, og det vilde have været anskaffet, hvis Krigen ikke var kommet. Da det var af overordentlig stor Betydning, at Alarmeringsapparatet var godt, havde man stort Haab om, at Brandforsikringsselskabet vilde forhøje sit Tilskud til 55000 Kr.

C h r i s t e n s e n skulde erkende Betydningen af at have et godt Alarmeringsapparat, men troede

dog, at man nu maatte gaa lidt langsommere frem, efter at Udgifterne til Brandvæsenet de sidste Aar havde været saa store. Da det Beløb, der nu krævedes, var saa betydeligt, og da der var Telefon i alle Ejendomme, saaledes at Brandvæsenet let kunde tilkaldes fra ethvert Sted i Byen, vilde Taleren anbefale, at man lod Sagen hvile til bedre Tider.

Valdemar Petersen havde ikke været til Stede i Brandkommissionen, da Indstillingen blev udfærdiget, og han var heller ikke enig i Indstillingen. Kommissionen syntes at have en ret mærkelig Forretningsgang. Der havde intet Møde været afholdt i de 5 Maaneder, Taleren havde siddet i Byraadet, før nu i Tirsdags, og desuagtet vedtog man da at fremme en saa stor Sag som den foreliggende. Det kunde dokumenteres, at Prisen paa Metaller var ved at falde, saa det saa underligt ud, at man motiverede Indstillingen med, at Prisen næppe vilde falde i de første Aar. Naar man havde klaret sig i de 4 Aar, Krigen havde varet, kunde man nok fortsætte endnu et halvt Aars Tid

Brøndum bekræftede, at Metal var begyndt at falde i Pris, og troede, at Prisen sikkert vilde falde betydeligt. Der var derfor al Anledning til at stille Sagen i Bero.

Niels Jensen anbefalede at udsætte Sagen. Det saa næsten ud til, at Brandkommissionen havde vel mange Penge at rejse for.

Brammer troede, det nuværende Alarmeringssystem vilde blive meget forbedret, hvis der paa Alarmeringsapparaterne blev skrevet, hvor man skulde gaa hen, i Stedet for at der nu kun stod en Pil, som viste Retningen, man skulde gaa.

Mika el Johansen udtalte, at Anskaffelsen i Princippet var vedtaget for flere Aar siden. Det nuværende Alarmeringssystem var efter Brandinspektørens Sigende saa godt som intet værd, og de 30000 Kr., som Forsikringsselskabet havde bevilget, var først og fremmest tænkt anvendt til et bedre Alarmeringsapparat.

Simonsen hævdede, at Sagen kun var blevet opsat af rent saglige Grunde. Hvis man troede, at Apparatet vilde blive billigere senere, var der intet at sige til, at man ønskede at vente.

Salling troede nok, man kunde vente med Alarmeringsapparatet en Tid endnu, da der var Telefon i hvert Hus. Det vigtigste var, at Sluknings- og Redningsapparaterne var i Orden, og det var de jo.

Brøndum fandt Tidspunktet meget slet valgt, da der jo var adskillige Tegn paa, at Krigen nærmede sig sin Afslutning.

Simonsen bemærkede, at det navnlig havde været Brandinspektørens Udtalelse om, at ingen kunde tage Ansvaret, saa længe man kun havde det nuværende System, som havde bevirket Indstillingen. Det var godt nok, at der var Telefon i alle Huse, men det havde vist sig, at Telefonen var ikke saa betryggende, som man kunde ønske.

Udsattes.

15. (J. Nr. 3—1918). Indstilling om **Efterbevilling af Overskridelser** i Brandvæsenets Regnskab for 1917—18.

Overgik til 2. Behandling.

16. (J. Nr. 22—1918). **Købekontrakt** med Trikotagehandler M. Nielsen angaaende en Marselisborggrund.

Godkendtes.

17. (J. Nr. 11—1918). **Købekontrakt** med Frøknerne M. og J. Jensen angaaende en Byggegrund ved Ny Munkegade.
Godkendtes.
18. (J. Nr. 153—1918). Meddelelse fra Overligningskommissionen om **Forandringer i Skatteligningen** for 1918—19.
Toges til Efterretning.
19. (J. Nr. 2¹⁰⁶—1918). Andragende om **Dispensation fra Bygningsvedtægtens § 19** for Tømrermester L. P. Sørensens Villa paa Heisesvej.
Anbefaledes.
20. (J. Nr. 2¹⁰²—1918). Andragende om **Dispensation fra Bygningslovens §§ 21 og 6** for Vesterbrogade Nr. 96.
Anbefaledes.
21. Andragende om **Dispensation fra Bygningslovens § 21** for:
a. (J. Nr. 2¹⁰⁷—1918). Frederiksgade Nr. 76 a.
b. (J. Nr. 2¹⁰⁸—1918) Frederiksgade Nr. 29.
Anbefaledes.
22. (J. Nr. 2¹⁰⁰—1918). Andragende om **Dispensation fra W. C. Regulativet** for Bruunsgade Nr. 43.
Bevilgedes.
-